

Rad Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u svjetlu prakse Suda Bosne i Hercegovine u periodu maj-decembar 2022. godine

U svim fazama izbornih aktivnosti koje je poduzela Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine u periodu od maja do decembra 2022. godine učesnici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine za zaštitu izbornih prava. Na osnovu odredbi Izbornog zakona BiH¹ zaštitu izbornog prava osiguravaju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije, Izborna komisija Brčko distrikta BiH, Centralna izborna komisija BiH) i Apelacioni odjel Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH). Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Centralna izborna komisija BiH. Izborna komisija u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izornoj komisiji BiH i Apelacionom odjelu Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih komisija.

Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH (**Mediji u izornoj kampanji**), učinjene od političkog subjekta i

- **Povrede iz člana 7.3 stav (1) tačka 3) i 7) Izbornog zakona BiH** - (sprječavanje novinara da obavljaju svoj posao u skladu sa pravilima profesije i izbornim pravilima; korištenje govora mržnje, i/ili objavljivanje ili upotreba slika, simbola, audio i video zapisa, SMS poruka, internet komunikacije, društvenih mreža i mobilnih aplikacija ili drugih materijala koji mogu tako djelovati) i
- **Povrede iz člana 7.3 stav (2)** – (lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata kao i zloupotreba zakonskog prava na učešće u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta protivno odredbi člana 2.19 Izbornog zakona BiH i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo sa ciljem pogodavanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora) i
- **Povrede člana 7.4 stav (1) tačka 3) Izbornog zakona BiH** koji se odnosi na korištenje domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem uticaja na birače.

Apelacioni odjel Suda BiH nadležan je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od

¹ Izborni zakon Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22 i 67/22)

dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelacioni odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

U periodu maj-decembar 2022. godine Apelacionom odjelu Suda BiH ukupno je izjavljeno 467 žalbi od kojih je Sud BiH 392 žalbe odbio kao neosnovane; 21 odbacio kao neblagovremenu; 29 odbacio kao nedopuštene; 18 žalbi uvažio; 4 žalbe djelimično uvažio; utvrđen je jedan (1) odustanak od žalbe; jednu (1) žalbu je Centralna izborna komisija BiH riješila kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine i odbijen je jedan (1) zahtjev za poništenje naredbe kao neosnovan **što u procentu iznosi da je 96% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.**

Pregled sudske prakse po kategorijama

Najveći broj žalbi izjavljenih Sudu BiH se odnosio na registraciju birača za glasanje izvan Bosne i Hercegovine (294) zatim slijede žalbe za lažno predstavljanje (24); imovinske kartone izabranih zvaničnika (23); posredne izbore (16); kršenje Zakona o finansiranju političkih stranaka (15); imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih komisija (15); izborna šutnja (13); kršenje člana 16.14 Izbornog zakona BiH - kampanja u medijima, (11); zahtjevi za ponovno brojanje (8); po 7 žalbi je izjavljeno na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. i korištenje javnih sredstava i resursa; drugostepena nadležnost CIK BiH (6); govor mržnje (5); po tri žalbe se odnose na - prigovori na ponovno brojanje; žalbe na Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022; žalbe na Dopunsku odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022; zahtjev za ocjenu ustavnosti i žalbe na naredbu o ponovnom brojanju za nivo predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske; prestanak mandata te ovjeru prijave političkog subjekta; zatim kandidatske liste (2); i po jedna žalba je izjavljena na opoziv načelnika, ovjeru kandidatske liste i pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe.

Žalbe koje je Apelacioni odjel Suda BiH uvažio odnose se na: lažno predstavljanje (7 žalbi); posredne izbore (4); korištenje javnih sredstava i resursa (2); imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih komisija (2); imovinski kartoni (1) i pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe (1). Predmetna oblast koja se odnosi na "lažno predstavljanje" i "korištenje javnih sredstava i resursa" je uvedena izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koje je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio u julu 2022. godine i tek sada se uspostavlja nova praksa u izbornom sistemu.

Odbijanje upisa u Centralni birački spisak za glasanje izvan Bosne i Hercegovine
Na odluke CIK BiH o odbijanju upisa u Centralni birački spisak za glasanje izvan Bosne i Hercegovine izjavljene su 294 žalbe od čega je Sud BiH 257 žalbi odbio; 17 odbacio kao neblagovremene, a 20 žalbi odbacio kao nedopuštene što znači da su sve odluke CIK BiH iz ove oblasti potvrđene.

Ovjera prijava političkih subjekata - Na odluke CIK BiH o ovjeri prijave političkog subjekta izjavljene su 3 žalbe. Sud BiH je 2 žalbe odbio kao neosnovane, a 1 žalbu odbacio kao neblagovremenu.

Kandidatske liste - Na odluke CIK BiH koje su se odnosile na kandidatske liste izjavljene su 2 žalbe koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.

Ovjera kandidatske liste - Na odluku CIK BiH u vezi ovjere kandidatske liste izjavljena je 1 žalba koju je Sud BiH odbio kao neosnovanu.

Pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe - Sud BiH je uvažio žalbu na Odluku CIK BiH koja se odnosila na pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe.

Imenovanje članova općinskih/gradskih izbornih komisija - Na odluke o imenovanju članova općinskih/gradskih izbornih komisija podneseno je 15 žalbi Sudu BiH od čega je Sud BiH 8 žalbi odbio kao neosnovane, 5 odbacio kao nedopuštene i 2 žalbe uvažio.

Lažno predstavljanje - Na odluke koje se odnose na lažno predstavljanje izjavljene su 24 žalbe Sud BiH od čega je Sud BiH 17 žalbi odbio kao neosnovane i 7 uvažio.

Kršenje odredbi Izbornog zakona BiH u vezi izborne šutnje - Na Odluke CIK BiH koje se odnose na kršenje odredbi Izbornog zakona BiH u vezi izborne šutnje Sudu BiH je izjavljeno 13 žalbi od kojih je 12 odbijeno kao neosnovane, a jedna (1) žalba je odbačena kao nedopuštena.

Kršenja člana 16.14 Izbornog zakona BiH - Na odluke CIK BiH u vezi kršenja člana 16.14 Izbornog zakona BiH koji se odnosi na vođenje izborne kampanje u medijima, izjavljeno je 11 žalbi Sudu BiH od kojih je 8 odbijeno kao neosnovane, a 3 su djelimično uvažene.

Zloupotreba javnih sredstava i resursa – na Odluke CIK BiH zbog zloupotrebe javnih sredstava i resursa izjavljeno je 7 žalbi Sudu BiH od čega je 5 odbačeno kao neosnovane, a 2 žalbe su uvažene.

Govor mržnje – Na odluke CIK BiH koje se odnose na govor mržnje izjavljeno je 5 žalbi od čega je Sud BiH 4 žalbe odbio kao neosnovane, a jednu (1) uvažio.

Drugostepena nadležnost CIK BiH – Na odluke CIK BiH koje se odnose na drugostepenu nadležnost CIK BiH, Sudu BiH je izjavljeno 6 žalbi koje su odbijene kao neosnovane.

Utvrđivanje i objavljivanje rezultata Općih izbora 2022. godine

Na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine podneseno je ukupno 7 žalbi od čega je Sud BiH 6 žalbi odbio kao neosnovane; a jednu (1) žalbu je CIK BiH riješila kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine.

Na Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine Sudu BiH su podnesene 3 žalbe od čega su 2 odbijene kao neosnovane, a jedna (1) odbačena kao nedopuštena.

Zahtjevi za ocjenu zakonitosti i žalba na Naredbu o ponovom brojanju glasačkih listića za nivo predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – Na naredbu za ponovno brojanje glasova za nivo predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske i ispravku naredbe žalbu Sudu BiH je izjavio politički subjekt Stranka nezavisnih socijaldemokrata - SNSD. Sud BiH je rješenjem istu odbacio 28.10.2022. godine. Pored toga, Stranka nezavisnih socijaldemokrata - SNSD je uputila zahtjev za ocjenu zakonitosti predmetne naredbe i njeno poništenje, i odgodu izvršenja osporenog akta. Sud BiH je svojim rješenjem od 26.10.2022. godine odbio zahtjev za odgodu izvršenja osporenog akta, a presudom od 01.11.2022. godine odbio je zahtjev za poništenje predmetne naredbe i konstatirao da je zahtjev za ocjenu zakonitosti predmetne naredbe neosnovan.

Na Dopunsku odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine izjavljene su 3 žalbe Sudu BiH od kojih je Sud BiH 2 žalbe odbio kao neosnovane i jednu (1) žalbu odbacio kao nedopuštenu.

Zahtjevi za ponovno brojanje - Na odluke CIK BiH u vezi zahtjeva za ponovno brojanje Sudu BiH je izjavljeno 8 žalbi od čega je 7 odbijeno kao neosnovane, a jedna (1) žalba odbačena kao neblagovremena.

Prigovori na ponovo brojanje - Sudu BiH su podnesena i tri prigovora na Odluke CIK BiH na ponovno brojanje od čega je Sud BiH sva tri prigovora odbio kao neosnovana.

Posredni izbori - Na Odluke CIK BiH koje se odnose na posredne izbore izjavljeno je 16 žalbi Sudu BiH od čega je 11 žalbi odbijeno kao neosnovane; u jednom slučaju je utvrđen odustanak od žalbe, a 4 žalbe je Sud BiH uvažio.

Opoziv načelnika - Po pitanju odluke CIK BiH koja su se odnosile na opoziv načelnika izjavljena je jedna žalba Sudu BiH koja je odbijena kao neosnovana.

Prestanak mandata - Na odluke CIK BiH u vezi prestanka mandata izjavljene su 3 žalbe koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.

Imovinski kartoni - Na odluke u vezi nedostavljanja imovinskih kartona izabranih zvaničnika Sudu BiH su izjavljene 23 žalbe od čega je Sud BiH 19 žalbi odbio kao neosnovane; 2 odbacio kao neblagovremene; 1 odbacio kao nedopuštenu, a jednu žalbu je uvažio.

Kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka - Na odluke CIK BiH u vezi kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka ukupno je izjavljeno 15 žalbi Sudu BiH od čega je 14 žalbi Sud BiH odbio kao neosnovane i jednu žalbu djelimično uvažio.

Pregled žalbi podnesenih Sudu BiH u periodu maj-decembar 2022. godine po kategorijama

Kategorija	Broj žalbi	Sud BiH riješio	% Odluka CIK BiH potvrđenih od Suda BiH
Odbijanje upisa u Centralni birački spisak (CBS) za glasanje izvan BiH	294	257-odbio kao neosnovane 17-odbacio kao neblagovremene 20-odbacio kao nedopuštene	100%
Kampanja – član 16.14 Izbornog zakona BiH	11	8-odbio kao neosnovane 3-djelimično uvažio	100%
Lažno predstavljanje	24	17-odbio kao neosnovane 7- uvažio	71%
Korištenje javnih sredstava i resursa	7	5-odbio kao neosnovane 2- uvažio	71%
Izborna šutnja	13	12-odbio kao neosnovane 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Govor mržnje	5	4-odbio kao neosnovane 1- uvažio	80%
Drugostepena nadležnost CIK BiH	6	6-odbio kao neosnovane	100%
Zahtjevi za ponovno brojanje	8	7-odbio kao neosnovane 1- odbacio kao neblagovremenu	100%
Prigovori na ponovno brojanje	3	3-odbio kao neosnovane	100%
Žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine	7	6-odbio kao neosnovane 1- CIK BiH riješila kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine	100%
Žalbe na Odluku o I izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine	3	2-odbio kao neosnovane 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Žalbe na Dopunsku Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine	3	2-odbio kao neosnovane 1- odbacio kao nedopuštenu	100%
Zahtjev za ocjenu zakonitosti i žalba na naredbu o ponovnom brojanju – za nivo predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske	3	2-odbio kao neosnovane 1- Odbija se zahtjev za poništenje naredbe kao neosnovan	100%

Kategorija	Broj žalbi	Sud BiH riješio	% Odluka CIK BiH potvrđenih od Suda BiH
Kršenje Zakona o finansiranju političkih stranaka	15	14-odbio kao neosnovane 1- djelimično uvažio	100%
Imenovanje općinskih/gradskih izbornih komisija (OIK/GIK)	15	8-odbio kao neosnovane 5-odbacio kao nedopuštene 2- uvažio	87%
Posredni izbori	16	11-odbio kao neosnovane 4- uvažio 1-utvrđen odustanak od žalbe	75%
Imovinski kartoni	23	19-odbio kao neosnovane 1- uvažio 1-odbacio kao nedopuštenu 2-odbacio kao neblagovremene	96%
Kandidatske liste	2	2-odbio kao neosnovane	100%
Opoziv načelnika	1	1-odbio kao neosnovanu	100%
Ovjera kandidatske liste	1	1-odbio kao neosnovanu	100%
Prestanak mandata	3	3-odbio kao neosnovane	100%
Ovjera prijave	3	2-odbio kao neosnovane 1-odbacio kao neblagovremenu	100%
Pravo korištenja naziva političke stranke u izborne svrhe	1	1- uvažio	0%
UKUPNO	467	392-odbio kao neosnovane 21-odbacio kao neblagovremenu 29-odbacio kao nedopuštene 4-djelimično uvažio 1-utvrđen odustanak od žalbe 1- CIK BiH riješio kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora 2022. godine 1- Odbija se zahtjev za poništenje naredbe kao neosnovan 18-uvažio	96%